

Sygn. akt: *IC 902/14*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w I Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Sznura

po rozpoznaniu na rozprawie protokolowanej przez sekr. sąd. N. K. w dniu 04 listopada 2015 r.

sprawy z powództwa **W. K. (1)**

przeciwko **M. K.**

o wydanie

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda W. K. (1) na rzecz pozwanego M. K. kwotę 2.400 zł (dwóch tysięcy czterystu złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. zasądza od powoda W. K. (1) na rzecz (...) kwotę 183 zł (stu osiemdziesięciu trzech złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powód **W. K. (1)** w pozwie skierowanym przeciwko **M. K.** domagał się wydania ruchomości w postaci obrazu autorstwa W. K. (2) z 1925 r. o tytule „Powstaniec prowadzony przez gajowego”, względnie o zapłatę kwoty 50.000 zł wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 19 maja 2010 r. na umowy darowizny sporządzonej w formie aktu notarialnego stał się właścicielem przedmiotowego obrazu, który C. K. darowała do jego majątku osobistego. W dniu 01 września 2010 r. powód wezwał pozwanego do wydania ruchomości będącej przedmiotem darowizny, co pozostało bezskuteczne.

W odpowiedzi na pozew pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że nie znajduje się w posiadaniu obrazu autorstwa W. K. (2) z 1925 r. „Powstaniec prowadzony przez gajowego”, a jedynie obrazu W. K. (2) z 1927 r. (...), który na długo przed 2010 r. został mu podarowany przez C. K..

Na rozprawie w dniu 09 stycznia 2015 r. pozwany podniósł zarzut zasiedzenia prawa własności przedmiotowego obrazu.

Pismem procesowym z 03 listopada 2015 r. powód zmienił żądanie pozwu w zakresie roszczenia windykacyjnego, domagając się wydania oryginału obrazu autorstwa W. K. (2) z 1927 r. będącego w posiadaniu pozwanego, którego motyw centralny stanowi grupa dwóch postaci: umundurowanego wojskowego siedzącego na siwym koniu i pierwszoplanowego starszego mężczyzny podpierającego się laską, który wskazuje drogę jeźdźcowi; namalowanego w technice olejnej na płótnie o wymiarach 52,50 cm x 72,20 cm.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

C. K. była właścicielką obrazu autorstwa W. K. (2) z 1927 r. przedstawiającego postać wojskowego na koniu i stojącego przed nim starszego mężczyznę. Pod koniec lat 90. XX wieku w drodze ustnej umowy darowizny C. K. przeniosła własność tego obrazu na rzecz swojego syna M. K.. Od tego czasu obraz znajdował się w domu M. K..

Dowody : opinia biegłej sądowej z zakresu oceny i wyceny dzieł sztuki i antyków E. R., k. 128-149; zeznania świadka A. D., k. 72; zeznania świadka A. K. (1), k. 71-73; zeznania świadka A. K. (2), k. 73-75; zeznania pozwanego M. K., k. 111.

Przedmiotowy obraz był nazywany w rodzinie K. jako „(...)”, „(...)”, „(...)”, „(...)”

Dowód : zeznania pozwanego M. K., k. 111.

C. K. zamieszkiwała w domu M. K. do 2007 r., następnie pozostawała pod opieką pozostałych synów, tj. W. K. (1) i A. K. (3).

Dowody : zeznania świadka A. K. (1), k. 71-73; zeznania świadka A. K. (3), k. 97-100; zeznania powoda W. K. (1), k. 109-111.

W dniu 19 maja 2010 r. pomiędzy C. K., a W. K. (1) została zawarta w formie aktu notarialnego umowy darowizny (...) której przedmiotem był obraz autorstwa W. K. (2) z 1927 r. noszący nazwę „(...)”

Dowód : umowa darowizny (...) (...) (...), k. 15-16.

Powszechną praktyką było oddawanie na przechowanie cennych ruchomości, w tym przedmiotowego obrazu, członkom rodziny w czasie, gdy C. K. udawała się na dłuższy wyjazd. Po powrocie ruchomości te powracały do właścicieli.

Dowody : zeznania świadka I. W., k. 75-77; zeznania świadka J. K., k. 96-97; zeznania świadka A. K. (3), k. 97-100; zeznania powoda W. K. (1), k. 109-111; zeznania pozwanego M. K., k. 111.

C. K. miała tendencje do obdarowywania tymi samymi przedmiotami różnych członków rodziny, często zmieniała zdanie. W odniesieniu do nieruchomości lokalowej przekazanej w drodze darowizny jednej z wnuczek, C. K. złożyła oświadczenie o odwołaniu darowizny.

Dowody : zeznania świadka A. K. (1), k. 71-73; zeznania świadka A. K. (3), k. 97-100.

Pismem z 01 września 2010 r. W. K. (1), działając przez pełnomocnika, wezwał M. K. do wydania przedmiotowego obrazu.

Dowód : pismo z 01 września 2010 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 17-18.

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy, opinii biegłej sądowej z zakresu oceny i wyceny dzieł sztuki i antyków E. R., a także zeznań świadków A. D., A. K. (1), A. K. (2), I. W., E. K., J. K., A. K. (3), a także stron postępowania.

Strony nie kwestionowały prawdziwości i autentyczności złożonych dokumentów, a Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im waloru wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd podzielił ponadto ustalenia biegłej R., mając na względzie, że złożona przez nią opinia była kompletna, a strony nie kwestionowały dokonanych przez nią ustaleń, jak również nie wnosiły o uzupełnienie opinii. Wskazać należy, że wnioski biegłej w zestawieniu z zeznaniami pozwanego pozwalają bezsprzecznie na uznanie, iż obraz W. K. (2) z 1927

r., który znajduje się w posiadaniu pozwanego jest w istocie tożsamy z obrazem opisanym w umowie darowizny z 19 maja 2010 r. sporządzonej w formie aktu notarialnego, a będącego przedmiotem objętym żądaniem pozwu.

Sąd dał również wiarę zeznaniom pozwanego, mając na względzie, że pokrywały się one z zeznaniami świadków, a w szczególności z zeznaniami A. D., A. K. (1) i A. K. (2), którzy twierdzili, iż doszło do darowizny przedmiotowego obrazu na rzecz pozwanego. Zważyć przy tym należy, iż zeznania pozostałych świadków nie stoją w sprzeczności z powyższym, albowiem nie twierdzili oni, że do takiej darowizny nie doszło, lecz że nie mieli o takiej okoliczności wiedzy. Dlatego też Sąd dał wiarę również zeznaniom powoda w zakresie, w jakim zeznania te nie pozostawały w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia prawa własności obrazu W. K. (2) z 1927 r. znajdującego się w posiadaniu pozwanego.

Zgodnie bowiem z treścią art. 222 §1 k.c. właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą.

W ocenie Sądu prawo własności przedmiotowego obrazu należy do M. K., a zostało ono nabyte na podstawie ustnej umowy darowizny zawartej z C. K..

Jak ustalono w toku postępowania dowodowego, C. K. dokonała skutecznej, w pełni wywołującej skutki prawnej darowizny przedmiotowego obrazu na rzecz syna M. K..

W ocenie Sądu nie była logiczna argumentacja, zgodnie z którą obraz autorstwa W. K. (2) należący poprzednio do C. K., był w posiadaniu pozwanego M. K. z uwagi na jego przechowywanie, gdyż jak ustalono na podstawie zeznań świadków, taka praktyka była stosowana wyłącznie w okresie, gdy C. K. razem z mężem wyjeżdżali na wakacje poza miejsce zamieszkania, kiedy w trosce o bezpieczeństwo majątku ruchomego, przekazywali jego najbardziej wartościowe składniki członkom rodziny, przy czym po powrocie z tych wyjazdów odbierali należące do nich przedmioty. Tymczasem przedmiotowy obraz znajdował się w domu pozwanego już od lat 90. XX wieku, a zeznania świadków A. D., A. K. (1) i A. K. (2) wprost wskazują na darowiznę jako tytuł prawny pozwanego do tego przedmiotu.

Nie wykazano, aby C. K. odwołała uczynioną darowiznę, w szczególności, gdy instytucja ta była jej znana i przez nią stosowana, chociażby w odniesieniu do darowizny uczynionej na rzecz jednej z wnuczek. Jednocześnie nie zostały w niniejszym postępowaniu ujawnione okoliczności świadczące o tym, iż C. K. żądała od pozwanego wydania obrazu. Co prawda słuchana w charakterze świadka J. K. zeznała, iż C. K. zwracała się do pozwanego o wydanie należących do niej rzeczy, lecz nie wyartykułowała w sposób wyraźny bądź chociaż dorozumiany, by miała na myśli jedyny w jej zbiorach obraz autorstwa W. K. (2).

W tym stanie rzeczy należało przyjąć, iż C. K. dokonała skutecznej, w pełni wywołującej skutki prawnej darowizny przedmiotowego obrazu na rzecz syna M. K..

Podkreślić należy, iż zgodnie z art. 890 §1 k.c. oświadczenie darczyńcy powinno być złożone w formie aktu notarialnego. Jednakże umowa darowizny zawarta bez zachowania tej formy staje się ważna, jeżeli przyrzeczone świadczenie zostało spełnione. W przedmiotowej sprawie nie ulegało wątpliwości, iż przedmiot umowy został obdarowanemu pozwanemu wydany, a brak przepisanej formy czynności prawnej został, w trybie powyższego przepisu, sanowany.

Tym samym skoro prawo własności przedmiotowego obrazu przeszło na obdarowanego, co miało miejsce pod koniec lat 90. XX wieku, C. K. nie mogła dokonać skutecznego rozrządzenia tym składnikiem majątkowym w 2010 r., gdyż nie była już jego właścicielem.

Dlatego też umowa darowizny z 19 maja 2010 r. w odniesieniu do obrazu W. K. (2) z(...) jest bezskuteczna i nie wywołuje skutków prawnych w zakresie przejścia prawa własności na powoda.

W konsekwencji powód nie wykazał, aby przysługiwało mu prawo własności do przedmiotowego obrazu i co za tym idzie, roszczenie windykacyjne z art. 222 §1 k.c.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie ((...))

Mając na uwadze powyższe okoliczności faktyczne i prawne Sąd oddalił powództwo, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 108 §1 k.p.c. w pkt III wyroku, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Powód przegrał sprawę w całości, wobec czego został zobowiązany do zwrotu stronie przeciwnej poniesionych przez nią kosztów postępowania, na które składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł, których wysokość ustalono na podstawie §6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 roku. poz. 1025 ze zm.) Sąd zasądził od powoda na rzecz (...) kwotę 183 zł tytułem nieuiszczonego częściowo wynagrodzenia biegłego sądowego za sporządzoną w sprawie opinię, o czym orzeczono w pkt III wyroku.

(...)

1. (...)

2. (...)